

גליון מס' 15 מנכ"ל: טוען רבני מאיר. ש. עשור 052-220774,
רכז ועדה רוחנית: הרב חנוך חן גלזמן שליט"א מפיקה: ריקי בן זיו
כתובת המערכת: "איגוד ינ"ר - הקדש עולם שעי" ביה"ד להקדשות י-ם ת.ד. 16130 ירושלים מיקוד 91161
טל: 02-6422432 פקס: 02-6412970
Email: igud@ynr.org.il www.ynr.org.il
שרותי גרפיקה והדפסה: דפוס עמירם מרכז שטנר 2 גבעת שאול ירושלים טלפון: 02-6525850

בנין הבית

מאת: הרה"ג ראובן אלבז שליט"א
ראש מוסדות "אור החיים"
ורב שכונת בית ישראל י-ם ת"ז

ובכל זאת לא הספיק להם, ולמרות שהמן סיפק צרכיהם במלואם חזרו והתלוננו קשות באמרם "כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלוקל". (במדבר כ"א, ה'). זהו "ועיני האדם לא תשבענה". גם צפיחית בדבש, אחרי זמן מה, מגלים כלפיה מיאוס וקיצור נפש (רש"י, שם).

כך קורה לא אחת גם בקשר שבין איש לאשתו בברית נישואיהם. אדם המוקף ביחס אוהד ואוהב, ובאשה המעניקה לו מכל טוב, עלול שלא לראות ולהעריך את התכונות והמידות הנעלות שיש בה באשתו. כל מה שמעניקה לו הופך לשגרותי, לברור מאיליו ובמילא עם הזמן מפתח יחס של אדישות ולצערנו לא אחת אף זילות ואי-הערכה. שהרי נשאלת השאלה איך קורה וקשר הנישואין החיובי בתחילת מעגל חיי הנישואין הופך עם הזמן לבעייתי, מתוח ומלא באי הסכמות ובקונפליקטים לא פתורים? פה צריך להבין את היסוד המעמיק בתובנתו הנפשית "ועיני האדם לא תשבענה". צרכיו של האדם מתמלאים, והוא מעלה את ציפיותיו, ודורש עוד ועוד, תוך שהוא מיקל רעה במה שיש לו וחדל מלהעריך את הטוב והחסד שאשתו מעניקה לו. מכאן אפשר להתעמק במה שאמרו רבותינו בענין טהרת המשפחה וההרחקה העונתית שהיא מחייבת. וכמו שקבע בעל ספר החינוך, שאחד מהטעמים לכך הוא לחבב אשה על בעלה (מצוה קס"ו), בכדי "שתהיה חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה" (העמק דבר על ויקרא פרק י"ב פס' ב').

דוקא מתוך ההרחקה צומחת ומטופחת ההתחדשות שבקשר בין בעל לאשתו. ראוי לו לאדם להתחבר, כל פעם מחדש, עם אותה הנתרשמות ראשונית של קשר הנישואין שבראשיתו הייתה חיבה והתקשרות חזקה. נחבר דברים אלה לבקשתו של נעים זמירות ישראל, דוד המלך ע"ה: "אחת שאלתי מאת ה', אותה אבקש. שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". (תהילים פרק כ"ז פס' ד').

כך גם עלינו להרגיש בהכנסנו הביתה. טוב שנרגיש כאילו אנו נכנסים הביתה בתקופת שבע-ברכות, כניסה מתוך שמחה וקירבה רגשית, וזהירות בכבוד בת הזוג.

אדם הראשון, בכורו של עולם, שנברא לתשמישו של הקב"ה (ויקרא רבה), שנעשה לו הקב"ה שושבין (ברכות ס"א ע"א), שהיה נרו של עולם, היה בעל שעור קומה שכלי ורוחני מעין כמותו. הגמרא במסכת סנהדרין (ל"ח ע"א) ברצותה להמחיש את גדלותו של אדם הראשון, אומרת: "אמר ר' יהודה אמר רב: אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו היה גוג'. כיוון שסרת, הניח הקב"ה ידו עליו ומיעטו... אמר ר' אלעזר: אדם הראשון מן הארץ ועד הרקיע היה גוג' כיוון שסרת הניח הקב"ה ידו עליו ומעטו".

דברים אלה יש כמובן כמובן לפרשם לא לפי פשוטם הקונקרטי, הגשמי-פיזי, אלא ע"פ סימלם ודימויים הרוחני. הכונה בדימויים אלה ללמדנו, ולהדגיש בפנינו מה גדול היה שיעור קומתו הרוחני-נפש של אדם הראשון, ורוחב תכולתו וקירבתו לקב"ה. במהותו הרוחנית היתה השגתו של אדם הראשון מגעת מסוף העולם ועד סופו, או מן הארץ ועד לרקיע. וכיוון שחטא, ירד מגדלותו הרוחנית הענקית (מגן אבות לרשב"ץ). שלולא חטא, היה שולט במלאכים. ובכל זאת, למרות שהיה לו כל אשר יחפץ במשכנו אשר בגן-עדן, נכנס בו יצר הרע משחטא. מי שאמר למשה רבינו ע"ה אני גדול ממך, החליק וחטא. רש"י על הפסוק "וידעו כי ערומים הם" (בראשית ג', ז') אומר: "אף הסומא יודע כי ערומים הם! אלא מהו וידעו כי ערומים הם; מצווה אחת היתה בידם ונתערטלו הימננה". עם כל גדולתו הרוחנית העצומה, כל זה לא עמד לו לאדם הראשון, ולא עמד והתמודד עם הפיתוי, חטא וגורש מגן-עדן. ומאז שגורש, נטעה בו התכונה האנושית האמורה במשלי (כ"ז, כ') "ועיני האדם לא תשבענה". דהיינו, עינו של אדם לא יודעת שובע ומרגוע ולא חדלה מלשוט אחרי תאוות, רצונות ושאיפות (רש"י, שם). האדם, גם בהגיעו לכלל מימוש צרכים ורצונות, מעלה הוא את גובה ציפיותיו והוא מבקש לעצמו עוד ועוד.

בכגון זה מצאנו בתורה על המן שניתן להם - לבני ישראל משמיים, בהולכם במדבר צחיח. על המן שתכונותיו היו מזינות ונפלאות נאמר: "והוא כזרע גד לבן וטעמו כצפיחית בדבש" (שמות ט"ז, ל"א).

מה שמחמאות יכולות לעשות

מוכיחה שהוא מוכן לעשות עבורי. לכן אשה עשויה להתרגש מפרחים שמוגשים לה. ואכן לעומת זאת גבר שמישהו מגיש לו פרחים אינו יודע מה רוצים מחייו. האשה מתרגשת מהפרחים שמחירים כמובן שולי, לא משום שהיא מסתפקת במועט, אלא כל מה שינתן לה היא תבחון מה הוא נועד לבטא. לכן, כאשר הבעל משבח את פעולותיה, היא רוצה לבחון עד כמה הוא רציני, האם הוא מוכן להוכיח זאת גם לאחר "חקירה", והיא בעצם חקרה אותו כאן. הוא, משום שהוא שונה, לא הבין זאת. ומכיוון שלא הבין זאת, ההיסק הגיוני שהיה לו משלושת המקרים שבהם האשה בסך הכל רצתה עוד מחמאה - או בדקה את נחישותו בנתינת המתנה, הפרחים או המחמאות. הוא שהיא בסך הכל מגלה חוסר עניין רב מדי במחמאות, והיא בעצם אינה זקוקה להם. ולכן, על אף שבתחילת ימי בנין הבית שלהם, הוא נהג לשבח, וחפץ הזדמנויות להחמיא, אט אט הוא חדל להשמיע דברי שבח.

המסקנה מכל זה היא שמן הנכון, להגיב תמיד באופן שונה מהדוגמה שהובאה, כאשר הבעל משבח, ואפילו לעשות את ההיפך הגמור, להגיב בחיוב רב. כדי לעמוד על הדברים ניקח דוגמה מדו שיח משפחתי אחר, בין הורים לילדים. הורים יודעים לשבח את הבן כאשר הוא עושה דבר חיובי. השבח אינו רק תרועת שמחה של ההורים, אלא שהם מודיעים לכן שכלל שהם ישבחו את הפעולה החיובית הבן ימשיך שוב ושוב לעשות את אותה פעולה שבזכותה הוא קוצר מחמאות לרוב. זאת משום, שאדם מטבעו, צעיר או בוגר יותר, רוצה תמיד להתקבל כחיובי. לכן, כאשר הוא שומע שפעולות מסויימות נורתנות לו תדמית חיובית, הוא ימשיך לעשות את אותן פעולות. ובכך אין הבדל בין אדם בוגר או ילד. בשניהם כוחות הנפש פועלים בצורה דומה. הורים נבונים גם יודעים כי המחמאה גם משקה את נפשו של הילד, ונותנת לו מעין מזון רוחני. התנהלות זו כמובן תקפה גם בתוך חיי המשפחה. וכדי לקדם את מערכת המחמאות בתוך המשפחה, ששני השותפים לה אכן ישתפו פעולה, האחד עם השני, כדי למנוע את הטעויות בהבנת המתרחש, שנובעות כאמור מהטבע השונה שהבורא טבע באיש ובאשה, שהוא מגיע לביטוי גם באופן שכל אחד מהם מקבל את מושג המחמאות והמתנות.

הצעה זו לשבח את הפעולות החיוביות שבן הזוג עשה היא חשובה עד מאד, משום שעל פי רוב בני האדם מנסים להשיג הישגים מהזולת באמצעות ביקורת, ולא באמצעות מחמאה או דבר מה חיובי אחר. אך מה לעשות ובביקורת אוזניו של האדם אטומות. זאת משום שכאשר משבחים את האדם על מעשיו, קיימת הסכמה בין מקבל השבח למי שנותן אותו. בעוד כאשר מעירים לאדם, חלוקות דעותיהם של המעיר ומקבל ההערה משום שהמקבל מיד מנסה להוכיח לעצמו לפחות למה הוא הצודק והאחר, זה שהעיר, טועה. לכן אם בן הזוג - אפילו באופן מקרי - שיבח, ראוי להזדרז ולהודות לו על כך, לספר לו עד כמה השבח הועיל, עד כמה זה גרם קירוב לבבות. התגובה יכולה להיות בנוסח "המחמאה שלך עשתה לי מצב רוח לא רגיל", "זה עזר לי מאד לתפקד נכון". שיתוף פעולה של שניהם תבנה מערכת מחמאות וקבלת מחמאות, שלבטח תעזור לביסוס חיי המשפחה, והיא תשמיע רבות גם על הילדים, וגם על ההרגלים שהם יקנו מהבית בו גדלו ויביאו אותם יחד עימם לבית שהם יבנו בבוא היום.

אחד הדברים החשובים ביותר בחיי משפחה ובניית הבית, הוא שלכל אחד מבני המשפחה תהיה תחושה ש"הזולת מעריך אותי". בתפיסה הרגילה של אנשים למחמאות נראה להם שמחמאות זה "דבר נחמד", אבל רק נחמד. מעין דובדבן על עוגת קצפת. שמיפה אותה, אבל ברור לכל שהיא לא העונה עצמה. והוא גם לא הכרחי. אולם כאשר נעמיק לחשוב על הנושא, נבין שאחד התפקידים החשובים של מערכת הנישואין, היא לאחד את שני חצאי הנשמה של שני מקימי הבית. כאשר מדרך הטבע אנחנו מתקשרים עם מי שמעריך אותנו ושומרים מרחק ממי שפחות מעריך. וכיוון שהקמת משפחה היא ביסודה מעשה של התקשרות, הריון שכלל ששני בני הזוג יעריכו האחד את השני יותר ויותר, כך הקשר ביניהם יהיה איתן יותר. אך יש פעמים שדווקא בן הזוג שזקוק מאד למחמאה, גורם שלא יחמיאו לו. באחד המקרים שבהם עסקתי, התלוננה האשה כי בעלה כלל אינו מחמיא לה. השיב עליה: "אשתי אמנם צודקת, אני אכן איני מחמיא, אך היא זו שגרמה לי להכנס למצב בו אני מתקשה לומר מחמאות. וזה קרה במהלך די ממושך. אני זוכר, הוא אומר, כי פעם שיבחי אותה על האוכל הטעים שהיא הכינה, והיא הגיבה ב"לא, אתה כנראה רעב". הייתי מעט נבוך. לפני החג החלטתי שאקנה לה מתנה, כפי שאני מצווה על פי ההלכה, וקניתי לה בגד שאני יודע כי היא אוהבת אותו. כאשר הגשתי לה את הבגד אכן אורו עיני, אך תוך כדי בחינת הבגד, היא כבר שאלה: "מה קרה? האם ועד העובדים חילק חלוקים?". בפעם אחרת, ממשיך הבעל לספר, באתי הביתה בערב שבת בצעהריים כאשר בידי פרחים, ובעוד אני מניח אותם, היא כבר שואלת "האם הרוכל בפינת הרחוב לא איפשר לך להמשיך ללכת בלא שתקנה אצלו פרחים?". פניתי אל האשה ושאלתי האם זה יהיה נכון לומר כי כאשר אמרת לו "לא, אתה רעב", בעצם היית זקוקה שהוא יאמר לך שוב, "לא, לא, האוכל באמת טעים". דהיינו שהיא ניסתה לשחות עוד מחמאה. היא השיבה בחיוב. המשכתי: כשאת שאלת אותו "האם ועד העובדים חילק חלוקים?", התכוונת שהוא יגיב: "לא, קניתי כי רציתי לשמח את ליבך". היא שוב השיבה בהינהון של הסכמה. כך זה היה גם כן לגבי הדוגמה השלישית שבעלה הביא, התגובה על הגשת הפרחים לקראת שבת.

התיאור שהזכרנו, מלמד כי יותר ממה שאדם צריך לחשוב "מה הוא אומר", עליו לחשוב יותר איך הדברים נשמעים. מהדיון התברר כי בעוד שכוונת האשה היתה בפירוש להזמין מחמאה נוספת דווקא משום שהראשונה נעמה לה, והיא רצה עוד, הרי הבעל פירש את תגובתה כהוכחה לכך שאינה מסוגלת לקבל מחמאות, ואולי אף אינה רוצה בהן. דו שיח זה הוא דוגמה חיה ומאלפת לדבר שקורה לעיתים קרובות בין בני זוג, והוא אינו נובע כפי שאולי ניתן לחשוב, רק מחוסר תקשורת מספקת, אלא גם ובעיקר מתכונות נפש שונות של הבעל והאשה, שמקשות עליהם להבין נכונה האחד את השני. הבה ונבחן זאת בתגובות לקבלת מתנה. כאשר הבעל מקבל מתנה הוא שואל שאלות גבריות אופייניות, כמו "כמה זה עולה?", "מה עושים עם זה?", כלומר הוא מתמקד בצד המעשי של המתנה, והשימוש בה. לעומתו האשה מטבעו, עיקר התמקדותה והחשיבות שהיא עשויה ליחס למתנה, היא בהיבט של ביטוי הקשר. כלומר - מה המתנה מלמדת על התייחסותו של בעלי אלי. ומה היא

קול חתן וקול כלה מאמר המבוסס על מאמרו של

הרה"ג ר' חיים פנחס שיינברג שליט"א

ראש ישיבת "תורה אור" מתוך החוברת "שלווה בארמונותיך".

מגופו ואוהבה כגופו ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי ממונו. ולא יטיל עליה אימה יתרה ויהיה דיבורו עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רגזין. הרמב"ם מסתמך בפסיקתו זו על הנאמר בפרק הבא על יבמתו (דף ס"ב:). שם נאמר: "תנו רבנן, האוהב את אשתו כגופו ומכבדה יותר מגופו..." עליו הכתוב אומר "וידעת כי שלום אהלך", שע"י כך הוא זוכה שמשכן הבית (אוהל) יאופיין בשלווה ובאחוה, ללא מריבות, סיכסוכים ודיסהרמוניה. ומדוע בענין הכבוד שעל הבעל להרגיש כלפי אשתו נאמר "ומכבדה יותר מגופו" ואילו בענין האהבה נאמר "האוהב את אשתו כגופו" מסביר רש"י "דזילותא דאיתתא קשה מדגברא" (יבמות), שם, ד"ה יותר מגופו) דהיינו, רגישותה של האשה בענין זה גדולה מזו של הגבר. על כן, כאשר הבעל מתיחס כלפי אשתו באי-כבוד היא נפגעת מבחינה רגשית באופן עמוק וחזק יותר (ענין עוד בסנהדרין ע"ו ע"ב).

ועוד על ענין ההבדל הרגשי בין אהבה כלפי האשה לבין הכבוד כלפיה לפי שבאהבה די שהבעל יאהב את אשתו כפי שאוהב הוא את עצמו בבחינת "ואהבת לרעך כמוך". מה שאין כן בכבוד כלפי האשה, שעל הבעל לבטאו כלפיה במעשים ובדרכים הנראים לעין, שיש להם קונקרטיבות, כמו שמעניק לה מלבושין ותכשיטים נאים (ראה רש"י בסנהדרין שם ד"ה והמכבדה). ר' מאיר הלוי אבולעפיא, בעל ה"יד רמה" אומר על הנאמר בסנהדרין ומכבדה יותר מגופו כך: לפי שבאהבה אין לקבוע תחומים, ולכן נקבע שיאהב אדם את אשתו כשם שהוא אוהב את עצמו. לעומת זאת העניקת כבוד לאשה ניתנת לביטוי מעשי בדרכים הנראות לעין כגון שמעניק לה אפשרות כספית לרכוש בגדים נאים, שכשתלבשם יוסיפו לה כבוד והדר.

באחת מברכות הקידושין הנאמרות מתחת לחופה חתן מברכים את הקב"ה על "אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רינה דיצה וחדוה, אהבה ואחוה, ושלווה ורעות" וגוי. המשגיח ממיר, הגה"צ ר' ירוחם זצ"ל שואל איך קורה שמכלילים את המילים "חתן וכלה" יחד עם אותן מילים המביעות שמחה (ששון ושמחה... גילה, רינה, דיצה וכו'), שהרי מבחינה לשונית גרידא, הן לכאורה מילים שמשמעותן שונה, אחרת. איך בכל זאת כללה הברכה הנ"ל בנשימה אחת את יחידת ברית- הנישואין, "חתן וכלה" עם יתר מילות השמחה? ויותר מכך, הרי עיקר הציווי הוא בלשמה את החתן והכלה, שהרי הם הם נשואי השמחה המכוונת אליהם, מה שמקשה עוד יותר על הכללתם עם מילות השמחה. זוהי השאלה המיוחסת למשגיח ממיר. ובתשובתו עונה על כך המשגיח, אדרבא, "חתן וכלה" מהווים יחד, יחידת נישואין אחת, מוגדרת ומלוכדת, דוקא כאשר הם מחוברים זה לזו "בשיר רוחני". לכל אחד מהם יש לחן משל עצמו, ודוקא החיבור הקדוש ביניהם יוצר יחידת נישואין שלמה. כאשר שוררת ביניהם אחווה וביחדות יוצרים הם בהרמוניה, ששון ושמחה. לפיכך צורפה הברכה "חתן וכלה", בכפיפה אחת ומתמשכת, יחד עם מילות השירה והשמחה. אם בני הזוג ישיכלו לשמור על איזון ראוי בין "קול חתן וקול כלה", הרי אז יוכלו הם לפתח ולטפח אוירה הרמונית ביניהם. וההפך, אי הקפדה על איזון עלולה ליצור אוירה של דיסהרמוניה, אוירה של ריחוק ופרוד, במקום איחוד, קירבה וביחדות.

הרמב"ם בהלכות אישות (פי ט"ו פסי י"ט) קובע בפסיקתו כך: "וכן ציוו חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר

שרותי מוקד ינר

- ◆ ייעוץ והכוונה בנושא זוגיות ומשפחה.
- ◆ ייעוץ הלכתי או משפטי בעניניו בתי דין רבניים בישראל.
- ◆ הנחיית הורים וייעוץ חינוכי.

במי א"ה בין השעות: 10:00-18:00
מוקד לילה בין השעות: 18:00-24:00

מוקד ינר - יעוץ נישואין ראשוני.

מוקד התנדבותי ארצי ליעוץ אישי זוגי ומשפחתי.

המוקד נותן שירות ארצי בהתנדבות לכלל האוכלוסייה

בנושאים אישיים זוגיים ומשפחתיים, ע"י הנחיה ויעוץ ראשוני,

הפניה לאנשי מקצוע המומחים בתחום בכל הארץ לפי אזור מגורי הפונים.

המוקד בפקוח ועד רבנים ואנשי מקצוע מומחים ומטפלים בתחום הנישואין והמשפחה.

גדש כחוקר 1 - פרויקט ארצי כולל נישואין ומשפחה "אלה את האומה" בארצות הברית www.ynr.co.il

ת.ד. 16130 ירושלים מיקוד. 91161 Email:moked@ynr.org.il

◆ שידוכים - סיוע והכוונה לפניוים/ות במציאת בן/בת זוג.
 ◆ מיעוד לציבור: החרדי על כל גוניו, דתי לאומי והמסורתי
 מטרת הארכז והשוק סיוע והכוונה לפניוים/ות באמצעות בן/בת זוג.
 בשפת צליל אנשי מקצוע המומחים בתחום הנישואין והמשפחה
 האלווים את בני הזוג ביישור. הדרכה והכוונה עד לנישואין

אתן והרשם ביימס באופן עצמאי דרך ארצות הברית www.ynr.co.il

אפריטיס: 02-6433232 e-mail: mesima.bishnaim@ynr.co.il

נישואין ומשפחה: התפתחות במעגל החיים שלב הפוסט - הורות

כזוג נובע מהצורך להסתגל ולהתמודד עם בעיות נורמליות (מחלות, ירידה ביכולת התפקוד הגופני-מנטלי, אובדן בן-בת הזוג וכדומה).

בני הזוג צריכים גם להתמודד עם ולהסתגל לעובדה שילדיהם חיים באופן עצמאי עם משפחות משל עצמם. בנוסף, על רבים מבני הזוג בשלב זה לטפל בהוריהם הישישים הזקוקים לתשומת לב אינטנסיבית, ובנוסף לכך גם להתמודד עם ולהסתגל רגשית לאובדנם בשיבה טובה. אובדנים אלה מחייבים את בני הזוג לדאגה הדדית ולחיזוק אדני הזוגיות והנישואין על מנת לספק תמיכה הדדית שתסייע ותקל במעבר חיים מורכב זה. משימות מידיות נוספות בשלב זה מתייחסות למעגלי משפחה חדשים, ומערכות יחסים נוספות שבני הזוג צריכים לפתח ולטפח. הכוונה למערכות יחסים עם המחותנים שכל אחד ואחת מילדיהם הוסיף לקשרי המשפחה המורחבת, וכמובן הקשר עם הנכדים והדאגה להם, דאגה השונה באופייה ומטרותיה מהדאגה לילדים. הדבר מחייב לקיחת תפקיד חשוב במארג התלת-דורי של קשרי יחסי משפחה. בני הזוג נוטלים על עצמם תפקיד חשוב של סבים וסבתות, תוך שהם מגלים מעורבות בחייהם, ונמנעים מהתערבות ישירה ומפריעה. המחויבות המיוחדת והמתחזקת של בני הזוג לתא-הנישואין הלבדי, מחייב שמירה על דרגה נאותה של קירבה רגשית, יחד עם מילוי משביע רצון של תפקידים ופונקציות נוספים מול משפחות ילדיהם (נכדים, מחותנים וקרובים נוספים). בנוסף, בני הזוג נדרשים לתמוך זה בזו על מנת להמשיך ולתפקד באופן פרודוקטיבי ולמצוא משמעות ושיעור רצון בחייהם המתחדשים והמורכבים.

הסתגלות משמעותית נוספת, הדרושת התארגנות רגשית ואיזון, נובעת מפרישת אחד מבני הזוג, או שניהם יחד ממעגל העבודה. המעבר ממצב בו נפרדו השניים לשעות רבות בכל יום עבודה, למצב חדש בו הם ביחד לאורכו של יום, דורש תשומת לב מיוחדת, התארגנות והסתגלות. ע"פ רוב, הבעל שפרש מעבודתו, שוהה זמן רב יותר בבית, עובדה שגורמת להפרת האיזון המשפחתי שנוצר והתפתח במשך שנים רבות בהן עבד מחוץ לבית. שינוי זה עלול להוות סיבה להוצרות של מתח, דריכות וחיכוכים בין בני הזוג. הערכות מוקדמת לשינוי זה, ותכנון יעיל של זמן לחוד וזמן ביחד יאפשרו הסתגלות נאותה לשינוי. חלק מההסתגלות כולל גם שינויים בסדרי עבודות הבית ומשימות המשפחה. בן הזוג שבפנסיה יכול להקדיש זמן רב יותר לעבודות הקשורות במשק הבית ולהיות שותף אקטיבי יותר למשימות המשפחתיות, בת הזוג לעומתה תוכל לפנות זמן רב יותר לפעילויות החשובות להתפתחותה ורווחתה האישית. והשניים יכולים למצוא זמן רב יותר לחיזוק הזוגיות, לבילוי מהנה בשעות הפנאי המשותפות ולפעילויות רבות שעד כה מנעו מעצמם בגלל עומסי עבודה וחוסר זמן.

זהו הפרק החמישי בסדרת מאמרים המתארים את התפתחות יחידת הנישואין ותא-המשפחה במעגל החיים. הנחתנו הבסיסית היא שכשם שהפרט עובר שלבים מוגדרים בהתפתחותו (מינקות לילדות, ממנה להתבגרות ולבגרות צעירה עד לשלב הבגרות המאוחרת, הזיקנה), כך גם לנישואין ולמשפחה שלבים מובחנים בהתפתחותם. בכל אחד מהשלבים קיימים התמודדויות עם שינויים ומעברי חיים, טיפול בבעיות ובמשברים, ותנועה קדימה להשגת מטרות החיים.

במאמרים קודמים תארנו ארבעה שלבים בהתפתחות הנישואין והמשפחה במעגל החיים:

א. שלב התנתקות הפרט ממשפחתו, משפחת המוצא, לקראת חיים עצמאיים של לימודים, עבודה ומציאת בת-זוג להתקשרות בברית הנישואין.

ב. שלב יצירת קשר הנישואין שנועד לפיתוחה של תשתית רגשית, בין-אישית איתנה שתהווה בסיס להמשך ההתפתחות.

ג. שלב הרחבת המשפחה שעיקרו הבאת ילדים לעולם ודאגה יומיומית להתפתחותם התקינה ולחינוכם הראוי.

ד. שלב עזיבת הילדים את קן המשפחה לקראת חיים עצמאיים של לימודים, עבודה, וכמובן מציאת בת זוג לנישואין והקמת בית ומשפחה.

במאמר זה נתאר את השלב החמישי בהתפתחות תא-הנישואין והמשפחה, הוא שלב הפוסט-הורות. זהו שלב במעגל חיי המשפחה בו בני הזוג, בעל ואשה, סיימו את תפקידם האקטיבי כהורים, כשילדיהם עזבו כבר את קן-המשפחה לחיים עצמאיים. בשלב זה חוזרים בני הזוג ל"משבצת הראשונה" של לבדיותם, תוך שהם נדרשים להסתגל מחדש ללבדיות זוגית זו, ולתפקידיהם הנוספים מול משפחות ילדיהם "המפוזרים". לרבים מהזוגות נותרו שנות חיים ארוכות, ללא הדרישה היומיומית והאינטנסיבית של דאגה לילדיהם (הורות אקטיבית). ברוב המקרים נוצרת הפחתה ניכרת ומורגשת היטב בקשר עם הילדים החיים כבר את חייהם עם אינטרסים אישיים, עצמאות משפחתית וכלכלית, ומשימות פנים וחוץ משפחתיות משל עצמם.

שלב הפוסט-הורות הוא במקרים רבים השלב הארוך ביותר בחיי בני הזוג, בעל ואשה. לאלה שנישאו בגיל מאוחר יחסית, או שילדיהם נולדו מאוחר יחסית, שלב זה התחיל כשהם מאוחר באמצע חייהם. כמו כן, בעלי משפחות ברוכות ילדים עשויים להיות בגיל של בגרות מאוחרת (זיקנה) כאשר אחרון ילדיהם עזב את הבית לחיים עצמאיים. ככלל, עבור הרוב, שלב הפוסט-הורות מתחיל כאשר בני הזוג הם באמצע חייהם, כשנותרו להם שנים רבות וארוכות לחיי זוגיות המאופיינת בלבדיות. לאלה המבוגרים יחסית, במיוחד אם הם בגיל זיקנה, אתגר עיקרי לתחושת ביטחון

הבוגר והילד שבזוגיות שלנו

קצת כדי להגיע לפשרה ולזכות בהמשכיות הקשר. אבל כשמכריחים את הילד הקטן שבנו לוותר על רצונו, הוא מרגיש חוסר אוניס ובהלה, ולכן הוא מוביל אותנו להתקפה, שבמהלכה, עלול בן הזוג להיראות בעינינו כאויב. נאווה שרצתה להשיג את שלה בכל מחיר, נכנסה למאבק לוחמני מהסוג הזה. היא השתמשה בכל הכלים, גם "הלא הוגנים", שעמדו לרשותה. וסיכנה את שיתוף הפעולה והאהבה שהעמיד שמוליק לרשותה כל שנות נישואיהם.

ומדוע הרשתה לעצמה לעשות זאת? משום שבעמקי ליבה קיוותה שבשעת הריב יזכור שמוליק את הפנימיות הטהורה שבה, ויבטיח לה את אהבתו השלימה גם כשהיא מתנהגת כ"ילדה רעה". ומה רצתה נאווה להשיג בכך? היא רצתה ששמוליק ישכנע אותה שהיא טובה ויאהב אותה משום שאין כמוה בעולם, זה היה רצונה גם מהוריה, אולם מסיבות שלהם לא זכתה להרגיש זאת מעולם. שמוליק היה רוצה לתת לה תחושות טובות כאלה בדיוק כשם שהוריה קיוו לתת לה את הטוב ביותר ולא יצא להם, כיוון שבו כמו בנאווה יש ילד מבוהל וחסר ביטחון, שלא עמד בניסיון, ולא הצליח להוכיח לה את נאמנותו ואהבתו והתחיל לאיים בעזיבה. ובכך סימן לה "עיצרתי" איני יכול יותר!". מעשה זה גרם לנאווה להרגיש דחוייה. רגשות אלו היו מוכרים לה מילדותה. כך ממש הרגישה כשהוריה כעסו עליה על התנהגות גרועה. והנה עתה לאחר שניחם על מעשהו זה, וחזר לבית אוהב ומוכן להשקיע בקשר, נזכרת שוב הילדה הקטנה שבנאווה, בפגיעה שספגה משמוליק.

"איך הוא יכול היה לעשות לי את זה", היא שואלת, מפוחדת ומאוימת מפני עזיבתו. קשר מעצם טבעו דורש התמסרות ולשם כך נחוץ אמון בזולת. הילדה שבנאווה מזהירה אותה מפני נתינת אמון מחדש בשמוליק, כי לתת אמון בזולתך זה ממש מסוכן. עדיף לה, לנאווה כנראה, לשמור על עצמה במרחק ביטחון משמוליק, ע"י קיר של ביקורת או שמירת טינה, ובכך להשאיר לעצמה את תחושת השליטה שלה על עצמה ולא להיות חשופה לסכנת הדחייה וחוסר האהבה, שממנה היא חוששת.

נאווה הבינה את הילד שבשמוליק ואת הילדה שבה, והייתה מוכנה לעבור למצב בוגר ולראות בחזרתו של שמוליק הצהרה על אהבתו אליה ועל חוסר רצונו להיפרד ממנה. ועם זאת נקווה ששמוליק יתנהג בצורה בוגרת וירבה במעשים של אהבה ובכך ימחק את רישומו של ניסיון הדחייה שחוותה נאווה, ושהחרדה מפניו מקננת בעמקי ליבה מאז ילדותה.

נאווה מגיעה לאחת הפגישות האחרונות אחרי עבודה רבה על יחסיה עם שמוליק בעלה. בעבר הייתה לנאווה ביקורת רבה על שמוליק. אך היא הצליחה לשנות את נקודת המבט כלפיו והפכה להרבה יותר מקבלת, שינויים רבים לטובה קרו בשל כך במערכת היחסים.

"אבל, יש עוד משהו קטן שבגללו באתי אלייך הפעם. משהו שמאוד מפריע לי לאחרונה". מספרת לי נאווה.

"לפני כשנה, לאחר אחת המריבות הכואבות שהיו לנו בזמנו, איים שמוליק לעזוב את הבית. את בטח שואלת אז מה? היא מקשה, הרי זה שייך להיסטוריה של אז, ולמה אני מזכירה את הנשכחות? כך שואלת נאווה וגם עונה, "לא יודעת למה, אבל, דווקא עכשיו, לאחר השינוי לטובה שחל ביחסים שלנו, פתאום נזכרתי בכך ואני לא מסוגלת לסלוח לו". כך היא אומרת ועיניה עצומות למחצה ומביעות החלטיות מהורהרת, ומיד לאחר כך מתלהטת פתאומית דיבורה, "אז מה אם רבנו?, איך הוא יכול לעשות לי את זה?, איך יכול היה לאיים לעזוב אותי ואת הילדים שלנו, שאותם הוא כ"כ אוהב?" כך היא שואלת בטון כואב ופגוע. האם שיתפת אותו בתחושות אלו שלך?, אני שואלת את נאווה.

כן, סיפרתי לו על כך, והוא הבין אותי והתנצל בפני לא פעם אחת, אבל אני לא מסוגלת לסלוח". בהתבוננות משותפת על מה שקרה במריבה דאז, מספרת נאווה על האופן שבו רבה עם שמוליק. בשעת המריבה, היא מתוודה, השתמשה נאווה בטכניקות שליטה שונות, כביקורת, מילים פוגעניות והתנהגות תוקפנית, וכל זאת בכדי שתצליח להשיג את רצונה, שנראה לה אז כצודק ואין בלתו. הרצון הוא כוח אדיר באדם. רבות דיברו חז"ל על הרצון, "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו" (תלמוד בבלי מסכת מכות דף י"ב), ואין דבר העומד בפני הרצון.

כשאנו נאלצים לוותר על רצוננו, קשה לנו הדבר עד מאוד עד כי ממש מת משהו בתוכנו. בצד דמותנו הבוגרת קיימת בתוכינו עוד דמות והיא הילד הקטן שבנו, כשהוא נאלץ לוותר על רצונו, הוא כועס על כך מאוד. לפעמים כשהוא "תופס פיקוד" הוא מוביל אותנו בדרכים עקלקלות להתנהגויות בלתי יעילות.

והנה דווקא בזמן נואש שכזה שבו הרגשות בוערים והאווירה חמומה, עלינו לשמור על ראש בוגר. אם היינו מקשיבים לצד הבוגר שבנו, היינו מוותרים

ערך עצמי מול ביטחון עצמי

"משהו רע" שיקרה - רוב הסיכויים שהילד שלהם הפנים את זה, וירש מהם מנה של דאגות וכאבי לב. והדרך לצאת מהמבוכה הזו היא להבדיל בין המושגים - ערך עצמי - ובטחון עצמי. זה מקביל להבדל בין ענוה לגאווה. גאווה - היא בעיה באמונה.

אם אני מתגאה בשכל שלי, ביכולות שלי, במראה שלי, בהצלחות שלי - אני מייחס את הטוב שבי רק לעצמי. אני נפרד מבורא עולם, וכשאני נפרד מבורא עולם אני חסר ערך אמיתי. במצב כזה, אני נאחז בערך שקרי, שמבוסס על חיזוניות. וחיזוניות היא קליפה דקה שיכולה להשבר בכל רגע. והיא אכן, נשברת לנו כל הזמן. כי תמיד יהיה מישהו שיבוא שהוא חכם או יפה או מוכשר יותר מאיתנו.

מצב של ענוה - הוא לא מצב שסותר את הערך הפנימי שלנו. זאת, במידה והערך הפנימי שלנו מבוסס על גרעין אמיתי.

והגרעין האמיתי של כל אחד ואחד מאיתנו הוא הטוב האמיתי, והקדוש האמיתי שבורא עולם טבע בתוך כל נשמה ונשמה. אלא שהטוב הזה, פעמים רבות נסתר, וצריך לגלות אותו.

זהו הערך העצמי האמיתי שלנו - בהבדל מהבטחון ב"עצמי" שלנו.

בעלי בטחון עצמי מופרז, אם יתחילו להסתכל על עצמם באמת - יגלו עד כמה מוגזם, ומגוחך הערך העצמי השיקרי שלהם. ובעלי חוסר הערכה עצמית - אם יתחילו להסתכל בתוך עצמם באמת - יוכלו לגלות גרעין עצום של טוב שלא תלוי בשום תנאי.

כדי להגיע לאיזון, אנחנו צריכים למצוא בתוכינו את הנקודה של הטוב האמיתי, הפנימי, הנשמתי - שדרכה יש לנו קשר אמיתי עם בורא עולם, וזהו הטוב המוחלט שבנו, שלא תלוי בשום דבר חיצוני. זה מקור הכוח והאיזון שלנו. קיבלנו מהבורא כוחות וכשרונות כדי לעשות בהם טוב. זוהי מתנת חיים. ולכן, אין לנו מה להתגאות בה מצד אחד - ומצד שני אין לנו מה ליפול ברוחני אם טעינו, או שגגנו, או חטאנו - אלא לשוב ולהשתמש בהם לטובה ככל יכולתנו.

הדעה שלנו - על הכשרונות והכוחות שקיבלנו היא הגורם להצלחה או לכשלון שלנו.

אם אנחנו חושבים רעות על עצמינו - אנחנו כופרים ביכולת של ה' לתת לנו בדיוק את מה שאנחנו צריכים. אם אנחנו מייחסים את כל הטוב שבנו לעצמנו - אנחנו מנתקים את עצמינו ממי שנתן לנו את כל הטוב הזה, ומהמטרות שלשמך קיבלנו אותו.

מכאן - שההשלמה עם מה שאנחנו, החיפוש אחר הנקודות הטובות הפנימיות שיש בנו, והגילוי שלהן בעולם המעשה - הוא הדרך לאיזון בין בטחון עצמי לערך עצמי.

הדימוי העצמי שלנו, והדרך בה אנחנו רואים את עצמנו, יש לה השפעה רבה על מהלך חיינו.

ישנם אנשים בעלי יכולת גדולה, "שנתקעו" במשבצת צרה ומתסכלת לאורך שנים, רק משום שהראייה שלהם את כוחותיהם ויכולותיהם הייתה לא נכונה. יש גם אנשים שעלו לפסגות גבוהות מדי ליכולות שלהם, ונפלו, בצורה לא נעימה - כמו שקורה כשנופלים ממקום גבוה, וגם זה - כתוצאה מראייה עצמית לא נכונה. ברור לכולנו ששני הקצוות האלו הם קיצוניים, ושעלינו להגיע לאיזון בראייה העצמית שלנו.

שאלת השאלות היא - איך עושים זאת? כשאדם מכיר בערך שיש לו, מצד התפקיד והכוחות שבורא עולם נתן לו בעולם הזה - אז הוא יכול להשתמש בכל הכוחות האלו, ולפעול איתם נכון. זאת משום שאין זו תוצאה של בטחון ב - "עצמי" שלו - כלומר ברכישות חיזוניות שונות כמו כסף, מעמד, השכלה, כבוד וכו', אלא תוצאה של הכרה פנימית - שהכל מתנת שמיים.

השורש לדבר בה אנו רואים את עצמנו, נטוע בילדות שלנו, כמובן. האופן שבו האנשים המשמעותיים לנו בחיים ראו אותנו עיצב את הדרך בה גם אנחנו נתפוס את עצמינו.

כאשר ההורים שלנו ביטאו כלפינו הערכה בלי תנאים, למדנו להרגיש בעלי ערך, ולהיפך.

אבל הורים - כידוע עושים טעויות, כי הם בסך הכל בני אדם.

לא כל ההורים מסוגלים לתת לילדיהם הערכה. בחלק מהמקרים ניתן למצוא שהורים שלא יודעים איך לאהוב את עצמם, גם לא יוכלו לגדל ילדים שידעו לאהוב את עצמם. הם לא אשמים, כך גידלו אותם גם ההורים שלהם. החברה שלנו בנויה על אהבה עם תנאים.

אנחנו אוהבים ומעריכים אנשים בתנאי שהם מוצלחים, בתנאי שהם עושים את מה שאנחנו מצפים מהם, וכו'.

אנחנו מורגלים לראות ולחפש את החיצוני שבאדם, ולהעריך אותו לפי מה שהוא עושה, ולא לפי מהותו. בחברה כזו, אנחנו מתקשים להאמין בטוב. התרגלנו לציין כל הזמן איפה אנשים נכשלים, ולא במה הם מצליחים. את המעשים הטובים של בני אדם אנחנו מקבלים כמובן מאליו. אנחנו רואים ומדגישים את הרע.

לא משום שאנחנו רעים, חלילה, אלא משום שאנחנו מפוחדים. חיים בתוך חברה מפוחדת, שמצמיחה הורים מפוחדים, שפוחדים שהילדים שלהם חס ושלום לא יצמחו בדיוק לפי ציפיות הסביבה, ולכן - הם דואגים לבקר אותם כל הזמן, ולהודיע להם כבר מגיל רך מאוד שהם צריכים להשתנות. כי מה שהם כבר עכשיו, כמו שהם זה לא בדיוק לפי הציפיות.

זה המתכון המדויק לגדל אנשים עם דימוי עצמי פגום. אם ההורים היו חסרי בטחון, וחששו וציפו תמיד לאיזה

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשס"ה: קורס להכשרת מנחי נישואין ומשפחה

לגברים ולנשים בירושלים ולנשים בגבעת שמואל.

תכנית המכשירה אנשי מקצוע בתחום הנחיית נישואין ומשפחה, במטרה להעלות את המודעות לחשיבותה של ברית הנישואין וחיזוק תא המשפחה, והכשרת אנשי מקצוע פרה פרופסיונליים שיעסקו במתן הדרכה, הנחייה וייעוץ אישי, זוגי וקבוצתי במגמה להעשיר את חיי הזוג והמשפחה. משך הקורס הוא שנתיים וכולל לימודים תאורטיים עיוניים ועבודה מעשית. לבוגרי הקורס תוענק תעודה מ"המכון הישראלי ללימודי נישואין ומשפחה" עם זכאות להשלמת שעות וקבלת תעודה ממשד החינוך.

קורס יועצי נישואין רבניים

בוגרי קורס להנחייה יהיו זכאים לשדרג את מעמדם ולהתקבל לקורס "יועצי נישואין רבניים" בהמלצת הרה"ל הרה"ג שלמה עמאר שליט"א ובחסות האקדמית של היחידה ללימודי המשך, ביה"ס לעו"ס, אוניברסיטת בר-אילן.

"עקרונות תרפיית הגשטאלט"

קורס חדש וייחודי למנחים / יועצים / מטפלים והעוסקים והמתעניינים בתחום. הקורס כולל חלקים תאורטיים חווייתיים והתנסויות. הבוגרים יקבלו תעודה מ"המכון הישראלי ללימודי נישואין ומשפחה" ויתקבלו לחברים נלווים באגודה הישראלית לגשטאלט.

קורסים להכשרת והעשרת מדריכי חתנים / כלות

קורסים המיועדים להכשרת והעשרת מדריכים/ות לחתנים וכלות לחיי הנישואין. בקורס מועברים היבטים תורניים - השקפתיים ומקצועיים על ההכנה לחיי הנישואין והתמקדות בשנה הראשונה לחיי הנישואין.

קורס להכשרת מגשרים כלליים ומשפחתיים

הגישור הוא הליך ליישוב סכסוכים בדרך של הידברות. כיום, ישנה מודעות גדולה יותר להליך זה והשימוש בגישור רווח ביותר. כמו כן, מקובל להשתמש בגישור בכל תחום. קורס זה מיועד לעורכי דין / טוענים רבניים, אנשי חינוך ולכל המתעניינים בתחום ורואים בו גישה לחיים.

סגל אקדמי:

הרב שמחה כהן שליט"א, ד"ר עמי שקד, הרב חנוך חן גליזמן שליט"א, ד"ר אלחנן בראון, ד"ר נפתלי פיש, מר אברהם כץ (M.A.) ד"ר חנה קטן, ד"ר רבקה קליין, ד"ר נורית לוי ואנשי מקצוע נוספים.

בוגרי הקורסים מתקבלים כחברים באיגוד י.נ.ר הדואג להמשך פעילותם המקצועית ומעניק להם פרסום ואפשרות להשתלב בשוק העבודה. המכון קיבל את המלצותיהם וברכתם של גדולי ישראל.

אפרטיס והרשמה טלפון: 02-6413242 ני"ב: 058-915978

המען למכתבים: ת.ד. 16130 מיקוד 91161 ירושלים

e-mail: machon@ynr.co.il

בשביל לשנות צריך להשתנות

איך בכל זאת נצליח לשנות את התנהגות הזולת על מנת שתתאים לנו?

א. תפילה - התפילה לא תעשה שינוי בשני, מה היא כן תעשה? היא תקשר את האדם לקב"ה, תפילה - בהיפוך אותיות = פתילה, מה תפקיד הפתילה? לקשר בין הנר לשלהבת, כלומר בין הגשמי לרוחני והתפילה תפקידה לקשר בין הגשמי שהוא האדם לבין הרוחני שזה הקב"ה. התפילה מעלה אותנו בדרגה וגורמת להתבטלות, לכן הניסיון נהיה קל יותר לספיגה.

ב. תקשורת נכונה - אחד מיסודות התקשורת, זה לכוון את הדברים אלי, ולא להעביר את האחריות, ולהאשים את השני. כי כשאנחנו מאשימים את השני, אנחנו עוינים אותו, תגובתו תהיה התרסה נגד. כמו הרדאר שתפקידו לבדוק את החפצים המתקרבים אליו אם הם עוינים אותו או אוהדים - אם החפץ עוין הרדאר שולח מיד טיל כנגד, שמריד ומרסק אותו, אך אם החפץ אוהד, הוא נותן לו להמשיך בדרכו, כך גם בתקשורת, כשאתה עויין, הזולת מחפש לרסק אותך, אבל אם תנסה לחוש מה קשה לזולת ותיכנס לנעליים שלו, יש סיכוי שלזולת תהיה פתיחות לקבל את דעתך וממילא יגרום לשינוי.

ג. דוגמא אישית - הדוגמא האישית טומנת בתוכה הכרח לשינוי עצמי וממלא כל המערכת מסביב משתנה. זאת מאחר והקשר בין בעל לאשתו הוא קשר גומלין. מעשה האחד גורם לשני להגיב כלפיו. התגובה של האחר גוררת בעקבותיה תגובה שכנגד, וחוזר חלילה. הדוגמא האישית, דהיינו, שינוי חיובי בהתנהגותי יגרור בעקבותיו שינוי התנהגותי אצל האחר.

אצל רב כתוב: "גדול שימושה יותר מלמודה" למה הדרגה של המשמש גדולה משל התלמיד? כי המשמש רואה דוגמא אישית ומפנים את ההתנהגות החיובית, תוך כדי עקיפת ההתנגדות, כי הוא לא בא ללמוד, ודווקא כשבאים ללמוד נוצרת התנגדות.

ד. עין טובה - פשוטו כמשמעו - לראות את הטוב שקיים בהכרח בכל אדם ולהתמקד בו, תפקידנו היא לזהות מעלה אפילו קטנה ביותר, ולעבות אותה, ואז האדם מרגיש טוב עם עצמו וממילא הוא יוכל להעניק יותר לשני.

לסיכום, מטרתנו צריכה להיות: לשנות את עצמנו, ושינוי הזולת יהיה בעקבות השינוי העצמי שיחול בנו.

זוגיות, מעצם טבעה, מייצרת ניגודים והתנגשות רצונות, צרכים ושאיפות. סיבה ראשונה לכך זה עצם היותנו גבר ואישה שמעשינו מובלים ממקומות שונים, האישה מובלת ע"י הרגש שהוא לא יציב ונתון לשינויים בקלות, ואילו הגבר מובל ע"י השכל שהוא ישר, קבוע וחד משמעי.

סיבה נוספת: כל אחד מגיע מבית אחר, מרקע אחר וממילא העקרונות, השאיפות והחינוך שונים לחלוטין וכשמתחתנים, עלינו ללמוד לחיות כל אחד עם מעלותיו וחסרונותיו של בן/בת הזוג.

טעות היא בידנו כשאנחנו נתקלים בקושי הראשון, ובהחלטה נחושה נצהיר: "מהר מאוד אחרי החתונה אני אשנה אותו".

האפשרות היחידה שיש בידנו לשנות זה את עצמנו, כדוגמת המכונית הדוהרת, אם יבוא אדם מבחוץ וינסה לעצור את המכונית, ימחץ מתחת גלגלי המכונית, אבל הנהג עצמו, בלחיצת דוושה יכול לעצור את המכונית, אם רצונו בכך.

הרב נפתלי קוגר אומר: "עבודת ה' שלך, אחי, שלך היא! ומיוחדת רק לך ודע שבאמת זוהי עבודה מיוחדת עד מאוד אשר אין איש בכל העולם שיעשה אותה במקומך וכמותך"

בשירת הים כתוב: "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה", שואלים המפרשים על איזה אז הכוונה? והם עונים: "נכון כיסאו מאז". מתי יהיה כיסאו של ה' נכון? (מוכן) מאז ישיר משה... זאת אומרת כשמשה ועם ישראל אומרים שירה נהייה כסא ה' מוכן. ואיזה כיסא הכוונה? כסא כבודו! שכל הכסא עשוי ממשבצות של כבוד, והכבוד הגיע דרך כל אחד ואחד מאיתנו. לנו, יש את התפקיד למלא כמה שיותר משבצות. ומהו אותו כבוד? זה עבודת המידות, ואם לא עבדתי על המידות, לא מילאתי את המשבצת שלי בכסא הכבוד, ואם כך, למה לי חיים? כי המהות של אדם חי, זה שעצם החיות מאלצת אותו לעשות שינוי.

אם כך, עבודת החיים שלי זה לשנות את עצמי ע"י שבירת המידות, אבל אז נשאל את עצמנו: אין באפשרותנו לשנות את הבעל? כמו שהתחתנו כך אנחנו אומרים להישאר? אלא שישנם דרכים שמותר לי ולגיטימי עבורי לשנות את הזולת, אבל לפני כן נציין איך אני לעולם לא אצליח לשנות את הזולת: ע"י הפעלת כוח. כי כשאדם מפעיל כוח נגד הזולת, הזולת גיב באחת משתי הצורות: או שהוא יפעיל כוח נגד ואז נמצא את עצמו במאבק כוחות, או שהוא "ירד למחתרת", כלומר ישקע בעצמו.

גם אם אדם מפעיל כוח ונראה לו שבעקבות הכוח הוא הגיע כביכול להישג, ההישג הוא חיצוני בלבד ובבוא היום זה יחזור אליו כבומרנג.

אכזבתה של שרי

כאב הבא בעקבות אובדן או מציאות מאכזבת היא חלק בלתי נפרד מתמונת החיים שלנו.

כשאדם נאלץ לוותר על רצונותיו מת משהו בקרבן, חלומו הלך לעולמו, וזכותו המלאה להתאבל עליו. כשאנו מונעים זאת מהילד משום שקשה לנו להתמודד עם הצער שלו, אנו מונעים ממנו את הזכות הראשונה במעלה שלו - להרגיש את אשר הוא מרגיש ולהתמודד עם המציאות החדשה שנוצרה. הכאב האכזבה והאבל הם רגשות שמופיעים בעקבות אבודות בלתי נמנעות, ותפקידם לעזור לנו לעבד את משמעות האובדן עבורנו ולהביא אותה למציאת פתרונות אישיים ולהתגברות על אבני הנגף העומדות בדרך החיים.

כשנולד ילד חריג לדוגמא, זה מאורע מאכזב, יש אנשים שימסרו אותו למשפחה אומנת. זו אפשרות, המעידה על בריחה מהתמודדות עם הקושי והכאב. ולעומת זאת כמה מעריכים אנו אדם שאחרי שהוא כואב את העובדה שנולד לו ילד חריג, הוא מטפל בו במסירות ואף זוכה לעזור לאנשים אחרים דרך התנסות זו ולהיות להם דוגמא לגדולה ולעמידה בניסיון.

וכך בכל תחומי חיינו, אנו גדלים דרך האכזבות והאבל על האובדנים שלנו, ובאופן זה אנו כותבים את סיפור חיינו שאנו מקווים שהוא יהיה סיפור של גבורה, התגברות וגדילה רוחנית.

הקושי והמוות מבליטים את ערכם של החיים. דווקא מציאותם מאירה את הזמן המוקצב לנו באור יקר ונותנת משמעות אמיתית לכל רגע ורגע ולכל מעשה ומעשה, שכן הזמן קצר והמלאכה מרובה וכל מעשיך בספר נכתבים, ומוטב שזה יהיה ספר טוב. אם שרי הייתה לומדת להתאכזב והיו נותנים לה להתאבל על האכזבה שלה בבכי. היא הייתה מוצאת לעצמה פתרון אישי ועיסוק אחר מהר מאוד. אבל אמא של שרי הרחיקה אותה מהכאב, ועובדה זו לא נתנה לה את האפשרות לפתח כלים בכדי להתמודד איתו. "ידי נשים רחמניות בישלו ילדיהן" כך אומר הפסוק. רחמי ההורים במקרים כאלו הם רק מזיקים, הם מגדלים ילדים חלשים, ממורמרים ורכרוכיים.

במקום זאת כדאי לתת לילדים להתמודד עם "מר גורלם" באומץ הורי, לעמוד בלחצים הפנימיים והחיצוניים שבכי של ילד עלול לעורר, מה שיאפשר להם בהמשך להתמודד עם סערות החיים, מתוך הבנה עמוקה שהם עשו את הדרך הזאת כבר בעבר ושאפשר לעבור את המכשול.

שרי הקטנה מאוכזבת. היא קיוותה ללכת עם יפה חברתה לגינה אחר הצהריים.

היא אכלה את ארוחת הצהריים וחיכתה יפה עד השעה ארבע. ואז? אז קרה משהו שאף אחד לא צפה מראש. יפה הייתה צריכה ללכת עם אימה לרופא, והטיול לגינה בוטל. שרי החמודה עם העיניים הגדולות והלחיים העגולות התיישבה הלומת רעם על הרצפה והחלה לבכות. בתחילה, חרישית. דמעות צנחו מעיניה אל לחייה העגולות והותירו עליהן שבילים רטובים.

ליבה של אמא נחמץ בקירבה והיא הביטה בשרי ברחמים. למראה פניה הרחומות של אמא קפץ טון בכיה של שרי לדציבלים גבוהים יותר, וצרחותיה פרצו דרך חדשה מאוזנה של האם היישר אל תוך ליבה. "שריילה", אומרת אמא הרחמנית, "אל תבכי, יפה הייתה צריכה ללכת לרופא!" מנסה האם את דרך ההסברים. ומשהיא לא נענית היא מנסה את דרך הניחומים והפיזסים "שריילה מותק, את רוצה סוכריה?" ומשהיא לא נענית היא מנסה את דרך הגערות "שרי מספיק! השכנים שומעים אותך הם יחשבו שקרה לך משהו!". ומשהיא לא נענית היא מנסה את דרך הענישה - "שרי די! מספיק! לכי עכשיו ומיד לחדר ותבכי שם!".

אבל שרי הקטנה והחמודה כבר איבדה שליטה. היא שוכבת על הרצפה, פניה האדומות מבכי והיסטריה ורגליה מקפצות בעצבות חסרת שליטה. "אההההה"..... עולה קול צעקתה מעלה מעלה למבוכתה הרבה של האם שמוכנה לנטוש את כל עיסוקיה ברגע זה ולצאת עם שרי לגינה תכף ומיד. ואכן, כך היא עושה בלב כבד, והעיקר ששרי לא תסבול אכזבה כה קשה, או שהשכנים לא יעירו ש"שמענו את הבת שלך בוכה..". ומה למדה מכל זה שרי הקטנה? היא למדה שבכדי להשיג את רצונה, עליה רק להפעיל יותר לחץ ואמא היקרה תישבר. היא גם למדה שאם מישהו אוהב אותה היא חייב לספק לה את כל רצונותיה ולמנוע ממנה צער. ובעיקר, היא למדה שאמא מאוד מפחדת שהיא תתאכזב, וכמובן שאכזבה וכאב הם מציאות בלתי נסבלת שאי אפשר לחצות אותם ולהמשיך הלאה, אלא חייבים לעמוד על כך שהדברים יהיו בדיוק כפי שתכננו.

והשאלה הנשאלת פה האם מסקנות אלו ודומות להן, שאותן טוותה שרי במשך חייה, הן מסקנות שיעזרו לה בהמשך הדרך לספוג אכזבות, כאבים וצער בחייה.

תפקידי ההורים בבניית הזוגיות של ילדיהם כאשר ההורים מזהים מצוקה בזוגיות של ילדיהם

לעזור, חובה עליהם לנסות ולזהות מה מעיק על חיי הזוג בנקודות זמן מסוימות זאת, ולהגיש עזרה ולעזור בנושא ספציפי זה. כמובן שזיהוי בעיה צריך להעשות בצורה דיסקרטית לחלוטין בין ההורים לבין עצמם, וקבלת החלטה משותפת של ההורים להגיש עזרה לילדיהם בשקט, בצניעה, מתוך מסר חם, אמיתי ואוהב: אנחנו כאן איתכם ולצידכם בקטע זה בחיכם. זאת היא עזרה ממדרגה ראשונה, שבאה לנטרל את מצוקת בני הזוג, ואשר תאפשר להם לחזור ולתקשר במישור נוח יותר ללא האיום של זרימת חייהם התקינה וללא התדרדרות הקשר לתהליך בלתי הפיך ח"ו. עזרה המוגשת בצורה של- עוזרת בית המגיעה פעם פעמים בשבוע וממומנת ע"י ההורים, שמרטפית הנשלחת להשגיח על הילדים ובכך לאפשר להורים לנוח לאחר ששנת הלילה שלהם נקטעה פעמים רבות, סכום כסף במעטפה שניתן בהצנע לזוג המתמודד עם בעיות פוריות, יכולה להוריד את רמת המתח ביניהם. ועוד דוגמאות רבות לפעולות "חשאיות" ויעילות של ההורים אשר מטיבות את הזוגיות של ילדיהם, תורמת לשקט ויציבות בחייהם ומונעת כמעט תמיד את אותן בעיות שצינתי לעיל.

שהרי רוב התסמינים הקשים שמתגלים בקשרי נישואין מקורם בקשיים אובייקטיביים למיניהם ולא בהכרח מליקויי אופי של אחד מבני הזוג. ועוד, זוגות רבים אינם מהססים לריב, מריבות קלות או קשות לעיני הוריהם. ההורים מדרך הטבע נכנסים ללחץ ולמועקה ומסיקים מהר מידי מסקנות שגויות על קשר הנישואין של ילדיהם. על ההורים לזכור שכשם שישנם לעיתים גילויי כעס, בודאי ישנם גם גילויי חיבה רבים אשר אותם ההורים אינם רואים, והחשבון בד"כ מתאזן יפה מאוד.

לסיכום, נוכחות חמה ואוהבת של ההורים, כיבוד היכולת של בני הזוג להתמודד עם קשייהם, אי חריצת דעה נמהרת על האופי של החתן או הכלה, שמירה על קור רוח ומתן עזרה נקודתית ומועילה הם, הם, הכלים הדרושים להתמודדות כאשר אנו מזהים מצוקה בזוגיות של ילדינו...

אחת השאלות הקשות שאני נשאלת במהלך עבודתי באה כקריאת עזרה נואשת ובהולה מהורים אשר מזהים בקשר הנישואין של ילדיהם מצוקה. שיחות טלפון רבות קבלתי גם באישון לילה כאשר הנושא היה "היינו זה עתה עדים לתקרית חמורה בין הבת לבעלה... אנו בטוחים שהוא מתעלל בה, מלכתחילה אמרנו לה לחזור ואמרנו שהוא לא מתאים לה... היא חייבת לעזוב אותו מיד לפני שיהיה מאוחר מידי..." ועוד אמירות רבות מעין אלו שתמיד מלוות בסערות רגשות רבות. כל המתחים הגלויים והסמויים שלעיתים כה קרובות מלוות את קשרי הנישואין של הילדים פורצים עכשיו ביתר עוז, ופתאום אין שום דבר חיובי בבן הזוג של הבן או הבת, ההורים מוצאים את עצמם מעורבים מאוד בחייהם הפרטיים של ילדיהם מבלי שיהיה להם את הכלים הנחוצים להתמודד- אם בכלל- במערכות הקשר שהוא אף פעם לא פשוט, של ילדיהם הנשואים.

ברור ששום קשר של נישואין איננו פשוט. ברור שאנחנו מרגישים קרובים אל ילדינו יותר מאשר אל בני זוגם. ברור גם שכאשר מתגלים קשיים, באופן אינסטינקטיבי אנחנו מתייצבים לצד ילדינו ולא משנה מה.

תגובות ופעולות שגויות מצד ההורים בעת הזאת עלולות להיות קשות ומאיימות על הזוגיות של ילדיהם. קודם כל חייבים ההורים להירגע. נכחתי לראות הורים המתקשים לנשום, מדברים בקול חנוק, מזיעים, עם פרצי בכי קשים, רעד, ועוד... כמובן שבמצב רגשי טעון כל כך, אין שום אפשרות לקרוא נכון את "מפת הזוגיות" של הילדים ולנקוט בדרכי פעולה אשר עלולים לדרדר עוד יותר את קשר הנישואין של ילדם.

כידוע לכל זוג יש זמנים טובים וגם זמנים קשים יותר. זמנים קשים יכולים לנבוע מבעיות בריאות ח"ו, לחץ כלכלי, בעיות פוריות, בעיות בחינוך הילדים, חוסר שביעות רצון בעבודה של אחד מבני הזוג, הצורך בטיפול אינטנסיבי בהורה זקן וכדומה.. עוינות, מילים קשות ומריבות באות כמעט תמיד כתוצאה ממתח. אם ההורים רוצים

הקריה האקדמית

בכלכלה המודרנית תואר אקדמי הינו הכרחי להשתלבות במקום העבודה, לקידום והעלאת שכר. שם המשחק הוא התמקצעות. השכלה אקדמאית מהווה כרטיס כניסה לעולם העסקים ומפתח של פרנסה. סוף פרנסה בלימודים תחילה.

הקמפוס החרדי - אור יהודה

הקמפוס החרדי באור יהודה של הקריה האקדמית בקריית אנון, באישורה ובהכרתה של המועצה להשכלה גבוהה, נועד למשתלמים חרדים, המעוניינים לרכוש תואר אקדמי מוכר. הקמפוס מאפשר לגברים ונשים לרכוש, במסגרות נפרדות לחלוטין, השכלה אקדמית במקום ההולם את אורח חייהם עם תוכניות לימודים המותאמות במיוחד לציבור החרדי. תוכניות הלימודים מתמקדות ברכישת פרקטיקה מעשית לצורך השתלבות במקצוע הנלמד. הלימודים בקמפוס נערכים במתכונת של יום וחצי לימודים בשבוע, זאת כדי לאפשר למשתלם/משתלמת להמשיך בשגרת העבודה או הלימודים במשך שנות הלימוד בקמפוס.

מסלולי הלימוד

בקמפוס החרדי מתקיימים מסלולי לימוד: לתואר ראשון במשפטים (LL.B.) משך הלימודים שלוש וחצי שנים, צוות ההוראה מורכב מאנשי אקדמיה ומשפטים מן השורה הראשונה;

תואר ראשון במינהל עסקים (B.A.), שכולל התמחות במגוון מקצועות מבוקשים בשוק, כמו: שיווק ופרסום, מימון ושוק ההון, חשבונאות (ראיית חשבון) וניתוח מערכות מידע. משך הלימודים 3 שנים, צוות ההוראה מורכב מאנשי ניהול ושיווק מהבולטים בשוק הישראלי; *תואר שני במינהל עסקים יישומי (M.B.A.), משך הלימודים 5 טרימסטרים, ב- 15 חודשים, לבעלי תואר ראשון בניהול או בכלכלה.

מסלול לתואר ראשון במשפטים

הפקולטה למשפטים התאימה את תוכניות הלימודים בתחום כך שיקל על מקבלי התואר לעסוק במקצוע עריכת דין, תור רכישת מיומנויות מקצועיות במגוון רחב של תחומים. תוכנית הלימודים משקפת לצד מקצועות היסוד כמו דיני חוזים, נזיקין, קנין, עונשין ומשפט ציבורי, משפט בינלאומי ומשפט הקהילה האירופית, גם חטיבות התמחות במשפט מסחרי ואזרחי, במשפט פלילי וציבורי וכן בפרקטיקה משפטית. תוכנית הלימודים היחודית מבטיחה כי הבוגרים ירכשו כלים יישומיים להתמודדות בשוק התעסוקה מיד בתום לימודיהם.

ראש הקריה האקדמית: מר רנן הרטמן

רקטורית: פרופ' גבריאלה שלו

מנהל הקמפוס החרדי: הרב יחזקאל פוגל

דיקאן הפקולטה למשפטים והמשנה לפיתוח: דר' דודי שורץ

דיקאן הפקולטה למנהל עסקים: פרופ' משה בן - חורין

סגנית סטודנטים, דיקנית ומרכזת לימודי נשים בקמפוס החרדי: עו"ד גאולה אבידן

* המועצה להשכלה גבוהה אישרה פרסום ופתיחת התוכנית. הענקת התואר מותנה באישורה.

למאילנה לך ההצלחה!

הקריה האקדמית, הקמפוס החרדי, רח' קפלן 31, אור יהודה 60605

טלפון: 03-7355500 פקס: 03-6342788

ובמקרים רבים עלולה להתפתח הרגשת עוינות. ניגודים יכולים למשוך אך צריכים לשים לב כי במהלך החיים יש דברים רבים של החלטות חשובות ומטלות רבות שצריכות הסכמה הדדית, וניגודים בעיקר בהלך החשיבה יקשו על חיי היום יום.

בתפילת השל"ה נאמר: "שיהיה זרעי זרע זרעי עד עולם זרע כשר..." ואז הוא מפרט את המידות: שיהיו לומדי תורה, בעלי חסד ובעלי מידות טובות ויראי שמים ושלא יהיה להם מחסור ושיהיה להם יופי קומה וכן. ואז ממשיכה התפילה "ותזמין להם זיווגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים וגם זיווגם יהיו כמותם ככל אשר התפללתי עליהם..."
אנו למדים מתפילה זו יסודות עמוקים על השאיפה האמיתית איך להעמיד בית בישראל לדורות כשרים. שכל בית ובית בישראל שעומד על יסודות אלו הוא יתן חזקה לבניו הכלל היציב של עם ישראל, המביא ל-"מה טובו אהליך יעקב".

אנשים בד"כ זהירים מאד לא להיפגע פיזית כי הם מבינים שאם הם יפגעו הם עלולים למצוא את עצמם עם תפרים או עם גבס, ברוך השם שהגוף מרפא את עצמו עם טיפול הולם אך לעיתים גם אחרי טיפול נשארות צלקות.

האמת העצובה שאנשים פחות זהירים בדברים שגורמים פגיעות נפשיות ורגשיות שלעיתים משאירים צלקות עמוקות שהשפעתן תהיה מהותית גם לדורות הבאים אח"כ. ואחד התחומים בחיים שיש בו מעורבות רגשית בעלת עוצמה הוא מערכת יחסים בין בני זוג. למנוע פגיעה מסוג זה מצריך התבוננות במרכיבים החשובים המקשרים בין בני זוג המעמידים זיווג איתן ויציב.

חיפוש הגיוני המלווה בד"כ בכמה אכזבות ודמעות, בתוספת כמובן תפילה רבה, מוליך לזיווג האחד והאמיתי. בכל ההשתדלויות השייכות לשידוכים הקו המנחה הוא של- התורה אין להפחית ממה שמצינו אצל אליעזר עבד אברהם בין בכמות בין באיכות, יש להשתמש בשכל ישר והגיון, לבדוק כל הצעה בעזרת כל האמצעים, ברור מדוקדק ומעמיק אצל מגוון אנשים ולא להסתפק בתשובות סתמיות. והכל לפני שנפגשים על מנת למנוע אי נעימויות.

ההחלטה להינשא היא אחת מההחלטות החשובות בחיים אם לא החשובה ביותר ולכן צריך להתייחס אליה כך: תמיד לנגד עינינו צריך לעמוד הדבר החשוב שאנו למדים מהתהילים "אם ה' לא יבנה בית שווא עמלו בוניו בו" ועוד "עזרי (אישה היא עזר כנגד) מעם ה' עושה שמים וארץ".
והשילוב בין הידיעה שזיווגים משמים והשתדלות בדרך התורה תביא לסייעתא דשמיא ולבנין עדי עד.

נישואין היא השותפות החשובה ביותר בחיינו. כשאנו נכנסים לנישואין אנו מיחלים ששותפות זו תהיה איתנה, יציבה ומוצלחת, בתקוה שגם אנו וגם שותפנו נשקיע בה והיא תשרוד לעולם.

אומר הרש"ר הירש בספר החורב: כשאתה בוחר רעיה, להיות חברתך ואשת בריתך, אתה צריך לשים עין ולהתבונן היטב אם היא תוכל להיות לך חברה לחיים ולהיות לך עזר כנגדך ולבנות איתה בית ולבוא עימה לדי שלימות, וחלילה לך לשים כל מעיניך רק ביופי הגוף ומתק שפתיים כי אלה יכשילוך.

עליך לבדוק את תכונות הנפש ומדות הלב, וחשוב מאד לשום עיניך במשפחתה לבדוק תכונותיהם וטיבם, אם חלילה הם בעלי ריב ומדון עזי מצח ופה דובר נבלה איבת אנשים שמורה להם, אל תתחתן עימה. לכן נאמר להינשא לבת תלמיד חכם, כי בבית הוריה למדה חכמת החיים, ואלה יועילו לה בחייה הבאים. ראוי לציין שבת שבו מכבדים אחד את השני ומדברים בנחת וחפצים לעשות האחד עבור השני זהו בית שבו גדלים פירות בשלים ומתוקים שיניבו פירות דומים לעתיד.

אומר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל מה שהמשילו הזוג לענבי הגפן, מכיוון שהגפן אינה עומדת בזכות עצמה בלבד אלא נתמכת תמיד על העצים בסביבה שקדמה, כמו שמצאנו במשנה "המדלה את הגפן" וכו'. ופה מצוי השבח לאיש ולאישה כאשר מראש צורים אראנו ומגבעות אשרינו, שהם מיוסדים ונתמכים על דרכי אבות ואמהות.

כאשר שני בני זוג בפגישות השידוכין מרגישים משיכה בלא לדעת למה עצם המשיכה ללא סיבה נראית לעין היא כמו תבלין מיסטי. יש בזה יתרון כי בדרך כלל אי משיכה היא גורם מעכב. אך משיכה גרידה עלולה להיות בלתי קשורה להתאמה בין בני הזוג מבחינות אחרות חשובות ביותר כמו תכונות צורת חשיבה וערכים שהם אלו שבונים זוגיות טובה. (הרב שמחה כהן) כמובן חשוב לא לזלזל בענין היופי והחן כי יש כמובן חינה בעיניו וחינו בעינה אם בשידוכין יש דחיה ממשא מסוים לא לחשוב שזה יעבור יש לתת על זה את הדעת כי זה גורם נחת רוח שאדם שמח בחלקו ושלם עם בחירתו, אנו לומדים גם במסכת קידושין (מא.), ממצות "ואהבת לרעך כמוך". הגמ' מציינת שצריך לבדוק את בן הזוג לפני הנישואין, כדי שאח"כ לא יתגלו פגמים שחלילה יגרמו לדחייה רגשית, ולאי קיום מצות "ואהבת".

חשוב לדעת שאם מתגלים חסרונות במועמד בשידוכים, לא להאמין שאפשר לשנות את המועמד אחרי הנישואין במיוחד אם לא בדקנו אם הוא פתוח לשינוי. רוב בני אדם יקבלו אותם כמו שהם ורוצים להיות נאהבים בגלל התכונות המיוחדות שיש להם וצורך רגשי זה מקומם אותם נגד הרצון לשנות

הבית כמשכן

המשקן - משכן העדות - מקום שכינת הקב"ה בתוך בני ישראל עשוי היה יריעות פרושות על גבי עמודים. קיימת הקבלה בין המשכן לבנין הבית, באשר בני זוג החיים בהרמוניה מתוך הזדככות שכינה ביניהם. כלומר הם מהווים מקום שכינת הקב"ה בעוה"ז בין כותלי הבית היהודי.

אם נעמיק להבין יסודות בנית המשכן נוכל להבין את יסודות הבית היהודי.

כל המשכן היה עשוי להתפרק ולהתחבר - ענין פראקטי לכאורה. הרי המשכן היה נייד ונדד עם עם ישראל במדבר. צריך היה לפרק ולהרכיבו לפי תנאי המסע.

היריעות "מעשה עיזים" הנקראות אוהל על המשכן (שמות כ"ו) נטוו בחכמת נשים מיוחדת על העיזים לפני שגזזו אותן ואחר הטוויה נגזזה היריעה כולה. לא היתה אפשרות טכנית לכאורה לטוות יריעת ענק של ארבעים וארבע אמות אורך ולכן עשויה היתה אחד עשר יריעות של ארבע אמות מחוברות לשתי חוברות האחת בת חמש יריעות והשניה בת שש יריעות שחוברו זו לזו - ליריעה אחת גדולה. גם עורות האילים המאדמים ועורות התחשים הנקראים מכסה לאוהל (שמות כ"ו, י"ט) היו תפורים מפרטים פרטים, ענין טכני לכאורה, הרי אין בנמצא אילים כל כך גדולים שעושר יכול להוות יריעה אחת שלמה.

מקור החיבור האנושי נלמד מהפסוק העוסק לראשונה בחסרון הבדידות ויתרון הזוגיות. "ויאמר ה' אלוקים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב', י"ח). הקב"ה ברא אדם כשני כוחות מעורבים החליט שזה לא טוב והפריד אותם כך שכל כוח יהיה עצמאי, יש כאן לכאורה תיקון ושיפור של העשייה הראשונה.

אבל היריעה הפנימית, יריעת מעשה כרובים שהיא היא הנקראת משכן בלשון הכתוב (שמות כ"ו, א') נעשתה בטוויה של חוטי פשתן וצמר. מדוע יריעה זו לא נטוותה כיריעה אחת גדולה? הרי לא היתה מניעה טכנית בעשייתה כיריעה אחת? מה פשר הצווי לעשותה עשר יריעות המחוברות חמש וחמש לשתי חוברות שגם הן תתחברנה זו לזו בקרסים? לשם מה כל החיבורים הללו?

עשיה זו תמוהה הרי הקב"ה אמת וכל מעשהו מושלם, אין צורך בשיפורים במעשיו. האדם הוא המוגבל, האדם עושה ופועל ובוחר את מעשיו אם עונים הם על ציפיותיו ומשפר אם צריך. הקב"ה יודע מראשית אחרית, אם כן, מדוע החליט בחכמתו לברוא אדם באופן שיאמר עליו אחר כך "לא טוב" ויהיה עליו לחזור ולשפר?

יתכן ו"חיבורים מיותרים" אלו מלמדים על כל החיבורים כולם שאינם טכניים - פראקטיים אלא מהותיים, אינם מיותרים אלא ממלאים תפקיד בהבנת המשכן כולו.

אלא שלימוד גדול יש כאן ותוכן רב להתבונן בו: אדם! דע לך שיכול היית להבראות יחיד. לחיות ולתפקד לבדך. מצד עצם האדם, מצד המציאות היה הדבר האפשרי. אך אין זה טוב!! צריך אתה לדעת שזה אפשרי אך לא טוב. חיים של בדידות ירגילו אותך למחשבה של מושלמות. ירגילו אותך לדאוג לעצמך בלבד, לאגוצנטריות. בלי לדאוג לאחר, בלי לחלוק עם אחר, בלי להתחבר. אין זה טוב לא עבורך ולא למיין האנושי כולו. ולכן הקב"ה שינה את המציאות ויצר מציאות אחרת בה חולק אתה את חייך עם זולתך. אתה חולק רגשות משפחתיים, אחריות, שייכות, קשר וחיבור עם חברה אנושית, עם משפחה מורחבת. רגשות אלו מתעדנים בחיך בקרב משפחתך הגרעינית. אתה נדרש לאחריות ולהתחשבות בצרכי זולתך, לעשות למענם ולדעת לקבל את אחריותם ועשייתם כלפיך. אתה נדרש לחלוק עידון שבעידון- זך שבזך עם זוגתך והיא אתך. רגשות שייכות הדוקים ביותר, עדינים ביותר אינטימיות, חיבה ואהבה הדדית יהיו ביניכם. יפרו את חייכם החברתיים ויובילו אותכם להשלמה ולמיצוי אישי. רק כך תהיו טובים. רק כך תוכלו למצות את תפקידך כאדם, עושה רצון ה'. רק כך יהיו חייך איכותיים ומלאים עשיה וסיפוק. "לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו".

צריכים אנו להבין שהקב"ה איזה למשכן דוקא את היריעות - החוברות המחוברות, המתחבר מראה בעצמו שאינו שלם. צריך הוא השלמה של משהו אחר, זקוק הוא לזולתו, לחבר, לרע. סמל לביטול עצמי, לענוה. על מנת להתחבר נדרש הוא לוותר מעצמו, נדרש לתת, להעניק, מוכן הוא לקבל. דוקא הוא המתאים לשכינת הקב"ה. הקב"ה שוכן בין אותם שאינם מרגישים עליונות ומושלמות. פונים הם לאחרים זקוקים להם, מאפשרים לזולתם להתחבר ולפנות אליהם, מתחשבים מותרים משקיעים ונותנים. כמו במשכן כך בזוגיות. "איש ואשה זכו שכינה ביניהם, לא זכו אש אוכלתם". אין כוונת חז"ל לזכיה אקראית - כזכיה בגורל, בפייס אלא לזכיה מלשון זיכוך הנובע

הקשר בין שמירת שבת לשלום בית

שבתות, נרות שלום - שבת שלום. כל ימות השבוע העלטה עוטה את נפש האדם מעמל הגוף והטרדות, הקדושה, הטהרה, השמחה, העונג האמיתי, האמונה, השלום והשלווה כוחות בנפש הם, והם האורות שמכוסים כל השבוע, כיון שבאה שבת והגוף נח מעמלו, חוזרת הנפש לאיתנה ומאירה לאדם באורותיה.

עניי שבועניים ועשירי שבועיים חייבים במצות נרות שבת, שלא האור הוא שמאיר, אלא השלום הוא שמאיר. נפסק להלכה: מי שפרוטנו אינה מצויה, וצריך לשלושה דברים, נר חנוכה, יין לקידוש ונר שבת, ואין ידו משגת לכולם, נר שבת ונר חנוכה - נר שבת עדיף. נר שבת וקידוש היום נר שבת עדיף. וכל - כך למה? שאין לך כלי מחזיק ברכה יותר מן השלום.

בשעה שרצתה השבת להכנס ביום שישי בין השמשות, היה בורא עולם בורא רוחות ושדים וסערות, שהם המזיקים. ומשטרם סיים המלאכה באה שבת המלכה כשהיא מתוקנת, והתיישבה עם מלך מלכי המלכים, ומי יכנס ביניהם כשמלך ומלכה יושבים יחדיו. ולכן ידוע סוד גדולתו של זמן זה, שהוא זמן של חיבור בין בני זוג, זמן שאין המזיקין שולטים בו, מכניסת שבת ועד צאתה. ויש בה כוח גדול ואור גדול. (אדרא רבה עמי קפזי אורח חיים - תרגום חופשי)

וכל זה אם נשכיל להדבק לקדושת השבת, כשנכנסים המלאכים, השולחן ערוך, הנרות דולקים, ואשה מחייכת ומקבלת בעלה ובניה בשמחה, מלאכים של שלום עונים ואומרים "כן יהיה לשבת הבאה", ומלאכי חבלה נכנעים ועונים "אמן". ואם חלילה יש ריב ומדון, ולא מכניסים קדושה של שבת, מדברים דברי חולין ומסלקין השכינה, מלאכי חבלה עונים ואומרים "כן יהיה לשבת הבאה" (ח"ו), ומלאכי השרת נכנעים ואומרים "אמן".

נצטוונו בתורה: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", ושמעתי דבר גדול (בשם הזוהר הקדוש) יש לנצל את השבת לשיחות מקרבות, שאינן גורמות לויכוחים ומריבות, על מנת לשמור על השכינה שתשרה בין איש לאשתו. יהי רצון שנזכה להיות בין אלו שהשבת השכינה ביניהם שלום.

בשבת אנו מברכים איש את רעהו בברכת "שבת שלום". כוח גדול ניתן לשבת להשכין שלום. ידוע מהמקורות שיותר מאשר אנו שומרים שבת השבת שומרת עלינו וממנה שואבים את הברכה לכל ימות השבוע.

ההכנות לשבת הן טרחה כשלעצמן, אך אם אנו מנצלים הכנות אלו - עושים אותם בשמחה ובשיתוף אפשר להפיק מהם תועלת רבה לחיי הנישואין והמשפחה, כי עשיה משותפת, מתוך שמחה, מאד מקרבת. ובמיוחד עשיה לקראת שבת, שמביאה בכניסתה תחושה של חדוה, ושלווה רוחנית של קדושה. כי השבת עצמה יום מנוחה, וככל שנשקיע יותר כן תהיה השבת מתנה אמיתית לכל המשפחה. ידוע שלשבת יש תבלין מיוחד, ואם נשכיל לנצלו כראוי, יתווסף לנו בזכות השבת תבלין נוסף לשלום בית. השבת הרימה תרומה נכבדה לביסוסה של המשפחה בישראל, בכוחה לפייס בין בני זוג, ולהדק את הקשר ביניהם. במשך כל ימי השבוע, בני הזוג טרודים - הוא בעיסוקיו והיא בעיסוקיה, ולא מתאפשר להם לשבת יחד ולהביע אהבה והערכה. נאמר במדרש: "ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו" וכו' (בראשית ב, ג) "ברכו באור פניו של אדם, וקדשו באור פניו של אדם. לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבוע כמו שהוא דומה בשבת". (שם ב).

בשבת יש לאדם זמן ונחת לשַׁבֵּת רגוע ושמח עם אשתו ובני ביתו לשולחן שכל כולו מעדנים, ולטעום מאוכל גשמי, אינטלקטואלי ורוחני. זוהי הזדמנות לבעל ולאשה לגלות הערכה הדדית, ולהחמיא זה לזו במיוחד ליד הילדים, שילמדו ממידה טובה זו של הכרת הטוב, להאיר פנים לכל הסובבים. וזמן נפלא לאשה להקשיב לדברי התורה הנאמרים מפי בעלה, לשבח אותו בפני הילדים, ולהעניק לו תחושה טובה ע"י הקשבה והתפעלות, שיש מזה אלמנטים חיוביים, גם לקשר ביניהם, וגם לחינוך הילדים לאהבת התורה ולכבוד הורים. לפנות אחד לשני בנחת ובכבוד ולהתבשר מהאווירה הנפלאה. בכל הדורות - כל השנה כולה דולק נר ומאיר את בתי ישראל. ואיזהו? זה נר של שבת. מה טיבו של נר זה? נר של שלום בית, תיקנו חכמים שיהא השלום מצוי בבתי ישראל להדליק הנר בערבי

נקודה למחשבה

איש וביתו

כי בית זהו יצר ורעה מצפה
 כי בית הוא בית פינה גמילה
 זכרית שכרנה בין אדם ומשפחה
 ישנם בנים עשירים העושים כסף רב
 ארמונות הנוצצים בכסף וזהב
 ישנם בנים הנראים כמעשה אומנות
 אך הבא אל תוכם מריש ריקנות
 וישנו בית אשר הוא רק צריף צריפון
 ויש בית שהוא אוהל קטון
 יש בית מצע של קש
 אך מה ששוב הוא איך המרגש?!
 "רבים הדברים היקרים בעולם
 אך אין דבר יקר כביתו של אדם.

ישנם דברים רבים ומשובים בעולם
 והשוב מכולם הוא ביתו של אדם
 כמו שאדם מאדם שונה
 כך שונים הבנים אותם הוא בונה
 יש בית שהוא ארמון מפואר
 ויש בית שהוא כמבצר על הר
 אך לא העיקר ארמון או בקעה
 חשוב הוא הבית שבנת אתה
 כי בית אינו רק צריף או דירות
 כי בית אינו רק עץ וקירות
 כי בית אינו סגסג מבנה של בטון
 כי בית מעניק הרגש בטון
 כי בית זהו פריה. שאלון ומפה

נישואיני שני אנושי

כן - אנו זקוקים להעשרת הזוגיות.
 אך - לא תמיד יש את הזמן והמקום המתאים.
 יש - אלטרנטיבה, ירחון "נישואין של אושר" מגיש בפניך מגוון רחב של מאמרים, העוסקים בחיי הנישואין והמשפחה מאמרים אלו נכתבים ע"י אנשי יהדות ואקדמיה העוסקים בנושא.

דצין איך מנני איחון?

האם היחון היזר איך בהפצה גא-פדמיה?

תוכלי לקבלו באופן קבוע ישירות לביתך...

התקשרי עוד היום להרשם כמנוי שנתי

דמי מנוי שנתי על סך 75 ₪ בלבד!

דע/י כי במנויך זה הינך תורם ומסייע ל"מוקד י.ג.ר" (יעוץ נישואין ראשוני) המוקד הארצי
 ההתנדבותי ליעוץ אישי, זוגי ומשפחתי. המסייע למשפחות בשעת משבר בנישואין המטופלים
 ע"י המוקד בהתנדבות.

ניתן לקבל כמות מוגבלת להפצה באופן קבוע למוסדות, בתי כנסת וכדו' במחיר עלות.

לאנשי מקצוע בתחום הנישואין והמשפחה המעוניינים לכתוב בירחון

מוזמנים לשלוח מאמר למערכת לכתובת: e-mail: igud@ynr.co.il

לפרטים והרשמה: טל' 02-6412970 פקס' 02-6422432

ת.ד. 16130 מיקוד 91161 ירושלים

ההרשמה לאוגדן המקצועי לנישואין ומשפחה לשנת תשס"ה בעיצומה

האוגדן מופץ בבתי הדין הרבניים בישראל, מועצות דתיות, רשויות ערים, מועצות מקומיות ואזוריות, רבני ערים ושכונות, מקואות בכל הארץ, טוענים רבניים, דיינים, בתי המשפט לענייני משפחה, שופטים, לשכות רווחה, מוסדות רלוונטיים, מנויים, וחברי "איגוד י.ג.ר."

האוגדן מכיל את בעלי המקצוע העוסקים בתחום הנישואין ומשפחה הכולל:
 • טוענים רבניים • יועצי נישואין רבניים • מנחי נישואין ומשפחה • פסיכולוגים
 • מדריכי/ות חתנים/ כלות • שדכנים לנישואין • מנחי הורים • יועצים חינוכיים • בוררים משפחתיים
 • מגשרים משפחתיים • מרצים בתחום הנישואין והמשפחה ועוד...

בעלי מקצוע המתמחים בתחום הנישואין והמשפחה, בתי עסק, ארגונים
 וכל המעוניינים בפרסום מוזמנים לפנות לאיגוד י.ג.ר. בטל: 02-6412970 פקס: 02-6422432

המפרסמים באוגדן, יזכו לבונוס: פרסום חינם באתר המקצועי לנישואין ומשפחה www.ynr.org.il

השבועון לבית היהודי

"מרוזה לצמא"

יוצא במבצע הכירות
 מיוחד במינו!!!

בסך 9 ש"ח לחודש בלבד!
 (לחודשיים הראשונים)
 לחתומים על טופס מגוי
 בכרטיס אשראי

השבועון אהא האספסה, אדקיה הביא לבני הצויים ואילי הכי.

יש הקונה עולמו בחתימה אחת

לפרטים וזרשמה: מלכה לב 02-5810490

המעוניינים/יות

בהזמנת סדנאות,

הרצאות וחוגי בית

בכל רחבי הארץ

בתחום הנישואין והמשפחה

מוזמנים ליצור קשר

עם גב' רינה ציון קאריוף

מנחת נישואין ומשפחה מוסמכת

טל: 03-6160384

נייד: 054-7620020

19 שנות
 ניסיון והצלחה

שידוכים לפתיים

בנה קינח

בס"ד
 מחלקה מיוחדת
 למ"פ מחו"ל
 למען צמצום התבוללות

ייעוץ והכוונה לנישואין ♦ לגילאים השונים ♦ לכל גוויי היהדות הדתית מכל רחבי הארץ

לכל רמות ההשכלה והעיסוקים ♦ אפשרות ללא ידיעת המועד/ת ♦ אחוזי הצלחה מרשימים ♦ יחס אישי ♦ סודיות מוחלטת

טלפקס: 02-6242428

יחשלים: רח' המלך ג'ורג' 12 קומה ב'

טלפון: 08-6283263

באר שבע: רח' הפלמ"ח 71 (בסמטה)

טלפקס: 03-6133010

רמת גן: מגדלי התאומים בנין 1 קומה 7 חדרים 732-733 (רח' ד'בוטינסקי 33)

טלפון: 06-77614024

ניס (הרביירה הצרפתית):

טלפון: 06-79933570

פריז:

www.bne-kincha.co.il Email: shiduchim@bne-kincha.co.il